

CLASSIFICATION OF EXTERIOR

Researchers are conducted from the study of exterior type of first-calf cows of Sumy type into a breed of the Ukrainian black-and-white dairy breed for the use of method of linear classification in obedience to the last recommendations of ICAR. It is set as a result of experiments, that the of first-calf cows of experimental herd differ good development of signs of exterior, that characterize a milk type, with the middle estimation of a 83,2 mark, state of trunk (83,8 mark) that quality of udder (83,7 mark). High changeability of separate descriptive linear signs (15,1-31,4%) testifies to the necessity of the directed selection and fitting of animals on an exterior type. Set to positive and reliable connection between the level of yields for the taken into account first ($r=0,212-0,428$) and third ($r=0,123-0,316$) lactations and size of indexes of estimation after the 100-ball system of linear classification testifies to efficiency of selection of animals on an exterior type, which mediated will influence on the increase of their milk productivity.

Key words: Ukrainian black-and-white dairy breed, linear classification, type, exterior

Дата надходження до редакції: 03.11.2014 р.

Рецензент: кандидат с.-г. наук, доцент В.В.Вечорка

УДК 636.22/28.034.61

ОЦІНКА КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА ПОКАЗНИКАМИ ДОВІЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ТРИВАЛОСТІ ВИКОРИСТАННЯ

А. П. Шевченко, к.с.-г.н., заступник директора департаменту тваринництва ПрАТ "Райз-Максимко"

Проведена оцінка корів сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи за показниками довівної продуктивності та тривалості використання на сучасному етапі селекції. Встановлено рівень та мінливість господарські корисних ознак, що характеризують довівну молочну продуктивність та тривалість господарського і продуктивного використання.

Ключові слова: українська чорно-ряба молочна порода, довівна продуктивність

У процесі інтенсифікації галузі молочного скотарства у розвинутих країн світу змінюються пріоритети до ознак селекції. Практикою та численними науковими дослідженнями доведено, що економічна ефективність виробництва молока значною мірою залежить від генетичного потенціалу, тривалості господарського використання корів та, особливо, від їхнього рівня продуктивності упродовж життя [1, 5, 6, 7, 10].

Фізіологічно обумовлено, за умови раціональних методів утримання та повноцінної годівлі корови здатні зберігати високий рівень продуктивності та відтворну здатність до 10-12 річного віку.

Створення спеціалізованих типів молочної худоби у більшості країн дальнього та ближнього зарубіжжя з використанням генофонду голштинської породи супроводжувалось з підвищенням кровності за поліпшуючою породою аналогічним зростанням їхньої вибагливості до технологічних умов, доїння, годівлі та утримання і, як наслідок, до зменшення у цих умовах тривалості продуктивного життя та господарського використання [2, 3, 6, 7]. Недарма у окремих країнах Європи та Північної Америки тривалість господарського використання корів включена до переліку селекційних ознак в системі селекції великої рогатої худоби [8, 9].

У зв'язку з важливістю проблеми, метою даної роботи була оцінка корів сумського внутріш-

ньопородного типу за показниками довівної продуктивності та тривалості використання на сучасному етапі селекції.

Матеріали та методи досліджень. Наукові дослідження проведені у племінних заводах з розведення сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи Підліснівської філії ПрАТ "Райз-Максимко" та "Перше Травня" Сумського району. Матеріалом для досліджень послужили дані первинного зоотехнічного та селекційно-племінного обліку (форма 2-мол.). Експериментальні показники опрацьовували методами біометричної статистики за допомогою програмного забезпечення на ПК за формулами Е. К. Меркурьевой [4].

Результати досліджень. Вивчення особливостей мінливості довівних показників молочної продуктивності та господарського використання корів новоствореного сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи у підконтрольних стадах засвідчило достатній рівень та достовірну міжстадну різницю за більшістю із них, табл.

За оцінкою селекційної інформації вибулих корів, у тому числі й первісток, кращими показниками молочної продуктивності за життя та терміном господарського та продуктивного використання характеризувались тварини стада ПЗ "Перше Травня".

**Показники довічної продуктивності та тривалості
використання корів української чорно-рябої молочної породи**

Показники	"Перше Травня"		"Райз-Максимко"	
	M ± m	Cv, %	M ± m	Cv, %
Враховано голів	483		993	
Тривалість, днів: господарського використання	2182±33,6	31,6	1965±19,9	31,8
продуктивного використання	1345±37,5	54,8	1125±17,7	55,6
Число отелень за життя	4,0±0,09	47,2	3,4±1,72	50,6
Коефіцієнт господарського використання	57,7±0,64	24,4	52,6±0,50	29,8
Довічна продуктивність: надій, кг	22480±474,1	44,6	17764±296,8	52,6
жир, %	3,76±0,009	3,2	3,78±0,08	2,6
молочний жир, кг	845,3±13,7	31,4	671,5±10,4	25,3
Надій за 1 день, кг: господарського використання	10,3±0,11	21,4	9,0±0,17	28,6
продуктивного використання	16,7±0,18	22,6	15,8±0,14	26,3

За тривалістю господарського та продуктивного використання корови ПЗ "Перше Травня" перевищували вибуле поголів'я тварин ПЗ "Райз-Максимко" відповідно на 217 та 220 днів з високою статистичною достовірністю при $P < 0,001$, за числом отелень за життя 4,0 і 3,4, проте різниця 0,6 отелення недостовірні. За коефіцієнтом господарського використання достовірні різниця на користь корів стада ПЗ "Перше Травня" становила 5,1% ($P < 0,001$; $t_d = 6,28$).

Рівень продуктивності та тривалості продуктивного використання корів істотно вплинув на показники їхньої пожиттєвої продуктивності, кращими за якими виявились тварини ПЗ "Перше Травня". Вони переважали з високодостовірною різницею поголів'я стада ПЗ Райз-Максимко за

довічним надоем на 4716 кг молока ($P < 0,001$; $t_d = 8,43$) та за виходом молочного жиру – на 173,8 кг ($P < 0,001$; $t_d = 10,4$). Надій на один день господарського та продуктивного використання також був вищим у корів стада "Перше Травня" з високодостовірною перевагою відповідно 1,3 і 0,9 кг молока ($P < 0,001$; $t_d = 6,42$ і 3,95).

Висновки. Встановлена міжстадна мінливість і недостатній рівень показників довічної продуктивності та тривалості господарського й продуктивного використання корів піддослідної породи свідчить про необхідність моніторингу селекційної інформації за цими показниками у селекційних стадах та застосування відповідних селекційних заходів на їх покращення.

Список використаної літератури:

1. Бодак Н. Л. Адаптаційні та генетичні аспекти ефективності довічного використання чорно-рябої молочної худоби / Н. Л. Бодак, Ю. П. Полупан // Розведення і генетика тварин. Вип. 34. – К.: Аграрна наука, 2001. – С. 160–161.
2. Гавриленко М. Високопродуктивні корови мають довго жити / М. Гавриленко // Пропозиція. – 2007. – № 7. – С. 118–122.
3. Гавриленко М. С. Довічна продуктивність корів української чорно-рябої породи залежно від віку їхнього першого отелення / М. С. Гавриленко // Розведення і генетика тварин. – 2003. – Вип. 35. – С. 19–26.
4. Меркурьева Е. К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных. – М.: Колос, 1970. – 423 с.
5. Полупан Ю. П. Генетична детермінація ефективності довговічного використання чорно-рябої молочної худоби / Ю. П. Полупан, Н. Л. Резнікова // Розведення і генетика тварин: міжвідомчий тематичний науковий збірник. Вип. 35. – К.: Аграрна наука, 2003. – С. 108–117.
6. Полупан Ю. П. Селекція корів за тривалістю господарського використання та довічною продуктивністю при консолідації української чорно-рябої молочної породи / Ю. П. Полупан, О. В. Семенко, Г. Г. Ковельська // Розведення і генетика тварин. Вип. 31 – 32: матеріали Міжн. наук.-вир. конф. "Селекційно-генетичні та біотехнологічні методи консолідації новостворених порід і типів сільськогосподарських тварин": міжвідомчий тематичний науковий збірник. – К.: Аграрна наука, 1999. – С. 202–203.
7. Стадницька О. І. Вплив росту і розвитку корів у період вирощування на їх молочну продуктивність / О. І. Стадницька // Розведення і генетика тварин. – К.: Аграрна наука. – 2011. – Вип. 45. – С. 264–270.
8. Allore H. G. Effects of Season, Heard Size and Geographic Region on the Composition and Quality of Milk in the Notheast / H. G. Allore, P. A. Oltenacu, H. N. Erb // Journal of Dairy Science. – 1997 – 80, № 11 – P. – 3040–3049.
9. Tierbeurteilung Rinder. Lineare Beschreibung Messen – Beschreiben – Bewerten. Herausgegeben von der Landwirtschaftlichen Bildberatungsstelle e.V., München, Januar, 1998. – 44 p.
10. Zarnseki A. Wplejnej laktacji, wieku i sezonu ocielenia na uzytkowosc mleczna krow w obredie stad / A. Zarnseki, J. Jamrozik, S. Mroziec // Rock. nauk rol. B. – 1991. – № 3. – P. 251–268.

Шевченко А. П. ОЦЕНКА КОРОВ УКРАИНСКОЙ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ ПО ПОКАЗАТЕЛЯМ ПОЖИЗНЕННОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ И ДЛИТЕЛЬНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ

Проведена оценка коров сумского внутривидового типа украинской черно-пестрой молочной породы по показателям пожизненной продуктивности и длительности использования на современном этапе селекции. Установлен уровень и изменчивость хозяйственно полезных признаков, которые характеризуют пожизненную молочную продуктивность и длительность хозяйственного и продуктивного использования.

Ключевые слова: украинская черно-пестрая молочная порода, пожизненная продуктивность

Shevchenko A. P. ESTIMATION COWS OF THE UKRAINIAN BLACK-AND-WHITE DAIRY BREED ON THE INDEXES OF THE LIFELONG PRODUCTIVITY AND DURATION OF THE USE

The estimation of cows of Sumy of intra breed type Ukrainian black-and-white dairy is conducted on the indexes of the lifelong productivity and duration of the use on the modern stage of selection. A level and changeability is set economic useful signs which characterize the lifelong milk productivity and duration of the economic and productive use.

Key words: Ukrainian black-and-white dairy breed, lifelong productivity

Дата надходження до редакції: 14.06.2014 р.

Рецензент: доктор с.-г. наук, професор Л.М.Хмельничий